

Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie VIII
niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

OCENA DOPUSZCZAJĄCA - uczeń:

- rozpoznaje utwory epickie, liryczne i dramatyczne, posługuje się podstawowymi pojęciami z teorii literatury;
- wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: fraszka, sonet, pieśń, hymn, satyra, tragedia, powieść historyczna);
- rozumie pojęcie środków poetyckich;
- wskazuje podstawowe konteksty wskazanych w podstawie programowej lektur;
- czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych;
- głośno czyta i recytuje teksty, zachowując podstawowe zasady wymowy;
- czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i zna ich treść;
- tworzy zdania złożone;
- odróżnia mowę niezależną od zależnej;
- rozpoznaje słownictwo gwarowe, środowiskowe;
- rozpoznaje nazwy osobowe i miejscowe;
- stosuje podstawowe zasady etykiety językowej, nie popełnia błędów zakłócających komunikację językową;
- stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym;
- krótko wypowiada się ustnie na podany temat;
- z pomocą nauczyciela redaguje plan wypowiedzi;
- pisze według podanego wzoru z pomocą nauczyciela poznane formy wypowiedzi, w tym: *rozprawkę, podanie, życiorys, CV, list motywacyjny*;
- stosuje akapity;
- formułuje prostą tezę;
- przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z codziennego życia;

- z pomocą nauczyciela podejmuje próby wnioskowania;
- rozpoznaje w różnych tekstach perswazję i manipulację; streszcza, formułuje pytania.

OCENA DOSTATECZNA:

obowiązują wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto uczeń:

- wskazuje cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach;
- stara się posługiwać nazwami gatunków literackich, wskazuje utwory należące do tych gatunków;
- wyszukuje w tekście literackim środki językowe, stara się je nazwać;
- cytuje fragmenty tekstu;
- klasyfikuje poznawany tekst jako literacki, publicystyczny lub popularnonaukowy;
- rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: *reportaż* i *felieton*);
- stara się stosować normę wzorcową i użytkową;
- tworzy wypowiedzenia złożone;
- przekształca poprawnie mowę niezależną w zależną;
- rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, słowa gwarowe;
- wyjaśnia znaczenie homonimów;
- dostosowuje styl do formy wypowiedzi;
- pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej;
- wypowiada się ustnie, zachowuje wewnętrzną logikę wypowiedzi, używa podstawowych środków retorycznych;
- gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi;
- pisze plan wypowiedzi;
- pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: *rozprawkę*, *podanie*, *życiorys*, *CV*, *list motywacyjny*;
- formułuje tezę, wie, czym jest hipoteza;
- formułuje proste wnioski;
- formułuje pytania związane z dosłownymi znaczeniami utworu;

- czyta większość wymaganych lektur w całości i zna ich treść.

OCENA DOBRA:

obowiązują wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto uczeń:

- wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów, nazywa gatunki literackie;
- rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: *neologizm, symbol, alegorię, ironię*), próbuje określić ich funkcję;
- nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór;
- odczytuje utwór, wykorzystując wybrane konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze;
- wskazuje elementy symboliczne, rozpoznaje wartość estetyczną tekstów kultury;
- wyszukuje i porządkuje cytaty;
- wskazuje różnice między literaturą piękną a innymi rodzajami piśmiennictwa;
- zna podstawowe cechy gatunków dziennikarskich (*reportaż, felieton*);
- rozpoznaje i tworzy różne rodzaje wypowiedzi wielokrotnie złożonych;
- przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzega zasad zapisu;
- rozpoznaje zapożyczenia, archaizmy, neologizmy, kolokwializmy, słowa gwarowe;
- odróżnia treść i zakres wyrazu;
- używa homonimów;
- rozpoznaje i nazywa różne style;
- przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego;
- podaje odpowiednie przykłady ilustrujące argumenty;
- głośno czyta i recytuje teksty, dobierając odpowiednie tempo i intonację;
- czyta wszystkie wymagane lektury w całości, zna ich treść i problematykę.

OCENA BARDZO DOBRA:

obowiązują wymagania na ocenę dobrą, a ponadto uczeń:

- omawia cechy utworów synkretycznych;
- omawia cechy gatunkowe czytanych utworów;
- wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych oraz określa wartości estetyczne poznawanych tekstów literackich;
- interpretuje utwór, wykorzystując potrzebne konteksty oraz elementy wiedzy o historii i kulturze;
- wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło sztuki;
- określa wartości estetyczne tekstów kultury;
- funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, określa cechy gatunków dziennikarskich (*reportaż*, *felieton*);
- rozróżnia i stosuje w wypowiedziach różne rodzaje wypowiedzeń wielokrotnie złożonych;
- funkcjonalnie korzysta ze słowników;
- tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi;
- swobodnie wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając różnorodnych argumentów;
- podaje celne i różnorodne przykłady.

OCENA CELUJĄCA:

obowiązują wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto uczeń:

- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory;
- biegle posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich;
- objaśnia funkcję różnego rodzaju środków stylistycznych użytych w tekście;
- porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury;
- wyjaśnia różnice między literaturą piękną, popularnonaukową, publicystyką;
- formułuje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy;
- doskonalili własny styl wypowiedzi, mając świadomość cech dobrego stylu;
- wypowiada się swobodnie i kulturalnie w różnych sytuacjach;
- zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty;

- wypowiada się, realizując zamierzony cel;
- wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych funkcjonalnie i twórczo środki retoryczne i stylistyczne;
- wyraża własne zdanie i uzasadnia je w sposób trafny i wnikliwy;
- chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych.

OCENA NIEDOSTATECZNA:

- otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań na ocenę dopuszczającą, w związku z tym nie jest w stanie wykonać nawet z pomocą nauczyciela zadań o niewielkim stopniu trudności.